

Broń palna i demencja

ARKUSZ INFORMACYJNY ZE SZWEDZKIEGO CENTRUM DEMENCJI

Vapen och demenssjukdom • faktablad på polska

Objawy utrudniają podejmowanie przemyślanych decyzji

Demencja utrudnia myślenie, planowanie, komunikowanie się. Objawy są spowodowane różnymi chorobami i uszkodzeniem mózgu.

Najpierw pogarsza się pamięć i coraz trudniej jest ogarnąć się w sytuacji. Mowa oraz inne tak zwane *funkcje poznawcze* również ulegają pogorszeniu.

Objawy demencji stają się szczególnie zauważalne w sytuacjach, kiedy trzeba przetworzyć dużą ilość informacji i szybko podjąć decyzję. Przykładem takiej sytuacji jest posługiwanie się bronią palną.

Zagrożenia związane z bronią palną dla osób z demencją

Techniczna umiejętność posługiwania się bronią palną nie zanika automatycznie wraz z demencją. Głównym problemem jest to, że choroba powoduje zmiany w mózgu, które mogą wpływać na zdolność do działania, koncentracji i podejmowania trafnych osądów, nawet na wczesnym etapie. Osoby cierpiące na demencję, które posługują się bronią palną, mogą stanowić zagrożenie zarówno dla siebie, jak i dla innych.

Ponadto demencja utrudnia przestrzeganie przepisów dotyczących przechowywania broni palnej. Istnieje zatem ryzyko, że broń może trafić w niewłaściwe ręce.

Skonsultuj się z lekarzem

W przypadku podejrzenia demencji należy jak najszybciej skontaktować się z lekarzem. Ważne jest, aby niezwłocznie przeprowadzić badanie, aby uzyskać prawidłową diagnozę, pomoc i leczenie. W przypadku zdiagnozowania demencji należy poinformować lekarza, jeżeli pacjent posiada broń palną.

Ocena przeszkód medycznych

Demencja jest jednym ze schorzeń, które mogą stanowić barierę medyczną dla dalszego posiadania broni palnej. Zgodnie z ustawą o broni to lekarz jest odpowiedzialny za ocenę, czy pacjent jest

medycznie zdolny do posiadania broni palnej. Jeśli nie jest – pacjent musi zostać o tym poinformowany. Lekarz ma również obowiązek zgłosić to na policję. Decyzję o dalszym posiadaniu broni palnej i pozwolenia na broń podejmuje wtedy policja.

Policja może również udzielać porad i pomocy w kwestiach praktycznych, które pojawiają się po cofnięciu pozwolenia na broń.

Delikatna kwestia

Brak pozwolenia na dalsze posiadanie broni palnej może być delikatną kwestią związaną z tożsamością i poczuciem własnej wartości. Dla wielu osób jesienne polowanie na łosie jest jednym z najważniejszych wydarzeń w roku. Symbolizuje podekscytowanie, wspólnotę i tradycję.

Dlatego najlepiej byłoby, aby krewni zostali poinformowani na wczesnym etapie o przepisach dotyczących posiadania broni palnej i demencji. Być może dana osoba może przyjąć nową rolę w zespole łowieckim.

Więcej informacji

Zgłaszanie pacjentów, którzy z medycznego punktu widzenia nie powinni posiadać broni palnej, rozporządzenie Szwedzkiej Krajowej Rady Zdrowia i Opieki Społecznej

(*Anmälan av patienter som av medicinska skäl är olämpliga att inneha skjutvapen*, Socialstyrelsen) 2008:21 • www.socialstyrelsen.se

Ustawa o broni, szwedzki kodeks prawny (*Vapenlag*, Svensk författningssamling) 1996:97

© Svenskt Demenscentrum

Więcej informacji i arkusze informacyjne w języku polskim są dostępne na stronie internetowej Svenskt Demenscentrum: www.demenscentrum.se/pl

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, (08) 690 5800, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se

Vapen och demenssjukdom

FAKTABLAD FRÅN SVENSKT DEMENSCENTRUM

Symtom försvårar genomtänkta beslut

Demenssjukdom gör det svårare att tänka, planera och kommunicera. Symtomen orsakas av olika sjukdomar och skador i hjärnan.

Vanligen försämras först minnet och det blir svårare att orientera sig. Även språket och andra så kallade *kognitiva funktioner* drabbas.

Demenssymtomen blir särskilt märkbara i situationer då man ska bearbeta stora mängder information och snabbt fatta beslut. Hantera skjutvapen kan vara ett exempel på en sådan situation.

Risker med vapen vid demens

Förmågan att rent tekniskt hantera vapen försvinner inte automatiskt med demenssjukdomen. Problemet är att sjukdomen orsakar förändringar i hjärnan som redan tidigt kan påverka handlingsförmåga, koncentration och omdöme. Med skjutvapen i hand kan personer med demenssjukdom riskera att skada både sig själv och andra.

Demenssjukdom gör det även svårare att följa bestämmelserna för hur vapen ska förvaras. Vapnet riskerar därför att hamna i orätta händer.

Rådgör med en läkare

Vid misstanke om demens bör en läkare snarast kontaktas. Det är viktigt att i god tid påbörja en utredning för att få rätt diagnos, hjälp och behandling. Om en demenssjukdom konstateras och personen i fråga äger skjutvapen ska läkaren informeras om detta.

När det finns medicinska hinder

Demens är ett av de sjukdomstillstånd som kan utgöra ett medicinskt hinder för fortsatt vapeninnehav. Enligt vapenlagen är det läkaren ansvar att bedöma om en patient av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen. Om så är fallet ska patienten informeras om detta. Läkaren är

också skyldig att göra en anmälan till polismyndigheten som sedan fattar beslut om fortsatt innehav av skjutvapen och vapenlicens.

Polismyndighetens handläggare kan även ge råd och hjälpa till med de praktiska frågor som följer av en indragen vapenlicens.

En känslig fråga

Att inte längre få inneha vapen kan vara en känslig fråga om identitet och självkänsla. För många är en av årets höjdpunkter höstens älgjakt som står för spänning, gemenskap och tradition.

Därför är det bra om anhöriga redan tidigt informeras om bestämmelserna kring vapeninnehav och demenssjukdom. Kanske kan personen få en ny funktion i jaktlaget.

Mer information

Anmälan av patienter som av medicinska skäl är olämpliga att inneha skjutvapen, Socialstyrelsen föreskrift 2008:21 • www.socialstyrelsen.se

Vapenlag, Svensk författningssamling (1996:97)

2025 • Svenskt Demenscentrum ©

Fler faktablad på olika språk kan skrivas ut från Svenskt Demenscentrums webbplats:
www.demenscentrum.se/Faktablad

Svenskt Demenscentrum

Svenskt Demenscentrum, Sveavägen 155, 113 46 Stockholm, 08 - 690 58 00, info@demenscentrum.se

www.demenscentrum.se